

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРЕНІНГ САМОПІЗНАННЯ ТА РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ
(вибіркова дисципліна)
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою

Освітні, педагогічні науки
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробники:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки вищої школи

Рецензенти:

Мамічева О.В. – доктор психологічних наук, професор, декан факультету
спеціальної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Топольник Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри
педагогіки вищої школи «Донбаський державний педагогічний університет»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри Топольник Я.В.

(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р.

протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТРЕНІНГ САМОПІЗНАННЯ ТА РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ»

Кількість кредитів	5 кредитів
Рік підготовки, семестр	1 2
Компонент освітньої програми	Вибіркова дисципліна
Викладач	Панасенко Е.А. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки вищої школи
Контактна інформація	ellinapanasenko@ukr.net
Консультації	Кожну п'ятницю місяця, 13.00. – 14.00.
Анотація навчальної дисципліни	<i>Об'єктом</i> вивчення «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності» є процес самопізнання та комунікативна компетентність. <i>Предметом</i> вивчення дисципліни «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності» є формування здатності до постійного самопізнання та розвиток комунікативної компетентності засобами тренінгу.
Опис навчальної дисципліни	<i>Метою</i> вивчення навчальної дисципліни «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності» є оволодіння здобувачами вищої освіти методами пізнання себе, своїх сильних сторін та зони «росту»; оволодіння навичками самоспостереження, самоаналізу та рефлексії; розвиток комунікативної компетентності шляхом пізнання своєї особистості та ідентичності; розвиток навичок спілкування та міжособистісної взаємодії через цілеспрямований процес організації тренінгової діяльності; сприяння розвитку ораторського мистецтва, сенситивності, емпатійності, гнучкості мислення; розвиток здатності знаходити спільну мову з різними людьми, вміти аргументовано роз'яснювати та переконувати їх, вести за собою, мотивувати та надихати до саморозвитку інших. <i>Ключові слова:</i> самопізнання, саморозвиток, комунікативна компетентність, тренінг. <i>Очікувані результати навчання:</i> Бути емпатійним, сенситивним, володіти критичним мисленням, використовувати вербальні засоби впливу на особистість. Дотримуватись норм при проведенні діагностики, бути об'єктивним та критичним. Аналізувати зміст проблеми, розуміти механізм її утворення; визначати доцільну стратегію розвитку чи корекції, сприяти

	підтримці ментального здоров'я. Знати правила спілкування, розуміти та аналізувати механізми, закономірності впливу на особистість у процесі спілкування. Вступати у комунікацію з різними категоріями людей, бути зрозумілим, толерантним. Розуміти інформацію з вербальних та невербальних каналів комунікації, робити обґрунтовані висновки, презентувати та відстоювати їх. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, взаємодіяти і обирати методи впливу на співрозмовника, дотримуючись норм професійної етики. Організовувати роботу групи, знаходити підходи до кожної особистості в колективі. Здійснювати пошук тренінгових вправ та завдань відповідно до проблематики, конструювати композицію тренінгового заняття. Рефлексувати та приймати усвідомленні обґрунтовані рішення, прагнути до постійного самопізнання та самовдосконалення. <i>Матеріали та ресурси:</i> ✓ дистанційний курс «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності URL: http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2297 ✓ мультимедійна апаратура, екран, проектор; ✓ бібліотечні фонди.
Теми	Тема 1. Процес самопізнання, його структура і роль у становленні особистості. Тема 2. Психолого-педагогічний супровід процесу самопізнання. Тема 3. Комунікативна компетентність. Складові та особливості формування комунікативної компетентності викладача закладу вищої освіти. Тема 4. Особливості організації тренінгу як ефективного засобу самопізнання та розвитку комунікативної сфери особистості. Тема 5. Самопізнання особистісно-характерологічної сфери особистості. Щоденник самопізнання: від рефлексії до самопрезентації. Тема 6. Самопізнання мотиваційно-ціннісної сфери особистості. Тема 7. Самопізнання емоційно-вольової сфери особистості. Тема 8. Дослідження власної сфери здібностей та можливостей. Тема 9. Самопізнання сфери відносин з іншими людьми. Тема 10. Самопізнання власного життєвого шляху. Тема 11. Тренінг розвитку перцептивних навичок та емпатійних умінь. Тема 12. Тренінг розвитку експресивних умінь особистості. Тема 13. Тренінг розвитку саморегуляції комунікативної діяльності. Тема 14. Тренінг розвитку технічних умінь комунікативної діяльності. Тема 15. Самоспостереження та рефлексія.

	Тема 16. Тренінгові вправи та техніки. Тема 17. Ігрові методи в тренінговій діяльності.
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	Методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); інтерактивні методи (тренінгові вправи, ігри, етюди, рольові постановки); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання конспектів тренінгів); методи з новітніми інформаційними технологіями (інтерактивні ігри); самостійна робота (розв'язання завдань).
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	Види роботи здобувачів: підготовка та проведення психодіагностичної роботи; написання, підготовка та проведення тренінгів; тестування; командні проекти; презентації результатів виконаних завдань.
Оцінювання	<i>Види, методи та форми контролю.</i> <u>Види:</u> поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (іспит). <u>Методи:</u> перевірка самостійної роботи, усне опитування <u>Форми:</u> індивідуальна та фронтальна перевірка Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення навчальних занять (лекції, практичні заняття) та самостійної роботи. Оцінювання під час проведення лекційних, практичних занять є складовою поточного контролю, який має на меті перевірку знань з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: ✓ відвідування і робота на лекції – 1 бал; ✓ усна відповідь та виконання практичних завдань на занятті – 5 балів. <i>Відповідь на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:</i> 5 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання. 3-4 бали – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні. 1-2 бали – здобувач вищої освіти загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька,

використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.
Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється у 28 б.

Умовою допуску до складання іспиту є накопичення здобувачем протягом навчального семестру не менше 60 балів. Максимальна кількість балів – 100.

Здобувачі вищої освіти, які за поточним оцінюванням у семестрі мають результат навчання з дисципліни 60 балів і вище, можуть, за бажанням, бути:

- ✓ звільнені від складання іспиту й отримати в результаті оцінювання 60-80 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни;
- ✓ звільнені від складання іспиту й отримати в результаті оцінювання 81-100 балів, що відповідають кількості балів поточного оцінювання з навчальної дисципліни, за відсутності пропусків занять з усіх предметів семестру без поважних причин (до 10%), але за обов'язкового надання в деканат виконаних самостійних завдань з відповідної дисципліни;
- ✓ допущені до складання іспиту.

Здобувач вищої освіти може підвищити оцінку, яку він отримав за результатами роботи в семестрі, під час складання іспиту в період сесії. Якщо здобувач вищої освіти на іспиті отримав оцінку нижчу, ніж за результатами роботи в семестрі, у відомість обліку успішності виставляється підсумкова оцінка за результатами роботи в семестрі. Іспит проводиться у письмовій формі.

Розподіл балів із дисципліни

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма	Денна форма	Заочна форма
Т 1	1	1	-	-	-	-
Т 2	2	2	-	-	-	-
Т 3	2	2	-	-	-	-
Т 4	2	2	-	-	-	-
Т 5	-	-	10	10	-	-
Т 6	-	-	5	5	-	-
Т 7	-	-	5	5	-	-
Т 8	-	-	5	5	-	-
Т 9	-	-	5	5	-	-
Т 10	-	-	5	5	-	-
Т 11	-	-	5	5	-	-

T 12	-	-	5	5	-	-
T 13	-	-	10	10	-	-
T 14	-	-	10	10	-	-
T 15	-	-	-	-	8	8
T 16	-	-	-	-	10	10
T 17	-	-	-	-	10	10
Разом	7	7	65	65	28	28

Політика щодо дедлайнів та перескладань, академічної доброчесності, відвідування: перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ДДПУ (<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/025.pdf>)

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він відпрацьовує навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітує про опанування навчального матеріалу.

Дотримання академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право;
- ✓ надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- ✓ контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- ✓ дотримання норм законодавства про авторське право;
- ✓ надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього

	процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності. Нормативно-правове забезпечення: Положення про академічну добросовісність педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів у "ДДПУ" http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/012.pdf
Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	Навчальна дисципліна «Тренінг самопізнання та розвитку комунікативної компетентності» допоможе Вам: ✓ пізнати себе, ✓ знайти свої сильні сторони та зони росту, ✓ оволодіти навичками самоспостереження, самоаналізу та рефлексії, ✓ сприятиме розвитку ораторського мистецтва, сенситивності, емпатійності, гнучкості мислення, здатності знаходити спільну мову з різними типами співрозмовників, аргументовано роз'яснювати та переконувати, вести за собою, мотивувати та надихати до саморозвитку інших.

Панасенко Е.А.

докт. пед. наук, професор

підпис